Donderdag, 10 oktober 2019

P9_TA(2019)0033

Werkgelegenheids- en sociaal beleid in het eurogebied

Resolutie van het Europees Parlement van 10 oktober 2019 over het werkgelegenheids- en sociaal beleid van de eurozone (2019/2111(INI))

(2021/C 202/08)

Het Europees Parlement,

— gezien de artikelen 3 en 5 van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU),

— gezien de artikelen 9, 145, 148, 149, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 158, 165, 166, 174 en 349 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU),

— gezien het Interinstitutioneel Akkoord van 13 april 2016 tussen het Europees Parlement, de Raad van de Europese Unie en de Europese Commissie over beter wetgeven ([1]),

— gezien het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, met name titel IV (solidariteit),

— gezien het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap,

— gezien de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen van de VN (SDG's), met name de doelstellingen 1, 3, 4, 5, 8, 10 en 13,

— gezien het pakket sociale-investeringsmaatregelen van de Commissie van 2013,

— gezien het verslag van de vijf voorzitters van 22 juni 2015 ([2]), getiteld "De voltooiing van Europa's Economische en Monetaire Unie",

— gezien de aanbeveling van de Raad van 14 mei 2018 over het economisch beleid van de eurozone ([3]),

— gezien de mededeling van de Commissie van 12 juni 2019 getiteld "Verdieping van Europa's economische en monetaire unie: een balans vier jaar na het verslag van de vijf voorzitters — Bijdrage van de Europese Commissie aan de Eurotop op 21 juni 2019" (COM(2019)0279),

— gezien de mededeling van de Commissie van 5 juni 2019 getiteld "Europees semester 2019: landspecifieke aanbevelingen" (COM(2019)0500),

— gezien het voorstel van de Commissie van 27 februari 2019 voor een besluit van de Raad betreffende de richtsnoeren voor het werkgelegenheidsbeleid van de lidstaten (COM(2019)0151), en het desbetreffende standpunt van het Parlement van 4 april 2019 ([4]),

— gezien de mededeling van de Commissie van 21 november 2018 getiteld "Jaarlijkse groeianalyse 2019: Voor een sterker Europa bij mondiale onzekerheid" (COM(2018)0770),

— gezien het gezamenlijk verslag over de werkgelegenheid van de Commissie en de Raad dat op 15 maart 2019 werd goedgekeurd,

— gezien de aanbeveling van de Commissie van 21 november 2018 voor een aanbeveling van de Raad over het economisch beleid van de eurozone (COM(2018)0759),

---

([1]) PB L 123 van 12.5.2016, blz. 1.
([2]) https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/5-presidents-report_nl.pdf
([3]) PB C 179 van 25.5.2018, blz. 1.
([4]) Aangenomen teksten, P8_TA(2019)0337.

Donderdag, 10 oktober 2019

— gezien het verslag van de Commissie van 21 november 2018 getiteld "Waarschuwingsmechanismeverslag 2019" (COM(2018)0758),

— gezien de aanbeveling van de Commissie van 3 oktober 2008 over de actieve inclusie van personen die van de arbeidsmarkt zijn uitgesloten ([5]),

— gezien de mededeling van de Commissie van 21 november 2018 getiteld "Ontwerpbegrotingsplannen 2019: Algemene beoordeling" (COM(2018)0807),

— gezien het voorstel van de Commissie van 22 november 2017 voor een besluit van de Raad betreffende de richtsnoeren voor het werkgelegenheidsbeleid van de lidstaten (COM(2017)0677), en het desbetreffende standpunt van het Parlement van 19 april 2018 ([6]),

— gezien de mededeling van de Commissie van 26 april 2017 inzake de oprichting van een Europese pijler van sociale rechten (COM(2017)0250),

— gezien de mededeling van de Commissie van 26 april 2017 getiteld "Een initiatief om het evenwicht tussen werk en privéleven voor werkende ouders en mantelzorgers te ondersteunen" (COM(2017)0252),

— gezien het voorstel van de Commissie voor een aanbeveling van de Raad van 13 maart 2018 met betrekking tot de toegang tot sociale bescherming voor werknemers en zelfstandigen (COM(2018)0132),

— gezien de mededeling van de Commissie van 5 april 2011 getiteld "Een EU-kader voor de nationale strategieën voor integratie van de Roma tot 2020" (COM(2011)0173) en de daaropvolgende uitvoerings- en evaluatieverslagen,

— gezien Richtlijn (EU) 2019/1158 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 betreffende het evenwicht tussen werk en privéleven voor ouders en mantelzorgers en tot intrekking van Richtlijn 2010/18/EU van de Raad ([7]),

— gezien het werkdocument van de diensten van de Commissie van 26 april 2017, getiteld "Taking stock of the 2013 Recommendation on "Investing in children: breaking the cycle of disadvantage"" (Balans van de aanbeveling uit 2013 "Investeren in kinderen: de cyclus van benadeling doorbreken") (SWD(2017)0258),

— gezien het document "Strategic Engagement for Gender Equality 2016-2019" (strategisch engagement voor gendergelijkheid 2016-2019) van de Commissie, en het Europees pact voor gendergelijkheid 2011-2020 en de conclusies daarover van de Raad van 7 maart 2011 ([8]),

— gezien de Barcelona-kinderopvangdoelstellingen van 2002 om in 2010 voor minimaal 90 % van de kinderen tussen de drie jaar en de leerplichtige leeftijd en voor minstens 33 % van de kinderen onder de drie jaar voor kinderopvang te zorgen,

— gezien de mededeling van de Commissie van 4 oktober 2016 getiteld "Drie jaar jongerengarantie en jongerenwerkgelegenheidsinitiatief" (COM(2016)0646),

— gezien het voorstel van de Commissie van 14 september 2016 voor een verordening van de Raad houdende wijziging van Verordening (EU, Euratom) nr. 1311/2013 tot bepaling van het meerjarig financieel kader voor de jaren 2014-2020 (COM(2016)0604),

— gezien de mededeling van de Commissie van 14 september 2016 getiteld "Stimuleren van Europese investeringen voor banen en groei: naar een tweede fase van het Europees Fonds voor strategische investeringen en een nieuw Europees extern investeringsplan" (COM(2016)0581),

---

([5]) PB L 307 van 18.11.2008, blz. 11.
([6]) Aangenomen teksten, P8_TA(2018)0181.
([7]) PB L 188 van 12.7.2019, blz. 79.
([8]) PB C 155 van 25.5.2011, blz. 10.

— gezien de mededeling van de Commissie van 10 juni 2016 getiteld "Een nieuwe agenda voor vaardigheden voor Europa — Samenwerken ter versterking van het menselijk kapitaal, de inzetbaarheid op de arbeidsmarkt en het concurrentievermogen" (COM(2016)0381),

— gezien de mededeling van de Commissie van 2 juni 2016 getiteld "Een Europese agenda voor de deeleconomie" (COM(2016)0356),

— gezien het pakket circulaire economie (Richtlijnen (EU) 2018/849 ([9]), (EU) 2018/850 ([10]), (EU) 2018/851 ([11]) en (EU) 2018/852) ([12]),

— gezien de mededeling van de Commissie van 1 juni 2016 getiteld "Europa investeert weer — Balans van het investeringsplan voor Europa en volgende stappen" (COM(2016)0359),

— gezien de mededeling van de Commissie van 8 maart 2016 getiteld "Lancering van een raadpleging over een Europese pijler van sociale rechten" (COM(2016)0127) en de bijlagen hierbij,

— gezien het witboek van de Commissie van 16 februari 2012 getiteld "Een agenda voor adequate, veilige en duurzame pensioenen" (COM(2012)0055),

— gezien de conclusies van de Raad van 7 december 2015 over de bevordering van de sociale economie als centrale motor van economische en sociale ontwikkeling in Europa,

— gezien zijn resolutie van 13 maart 2019 over het Europees semester voor coördinatie van het economisch beleid: sociale en werkgelegenheidsaspecten in de jaarlijkse groeianalyse 2019 ([13]),

— gezien zijn resolutie van 11 december 2018 over onderwijs in het digitale tijdperk: uitdagingen, kansen en lessen voor de ontwikkeling van EU-beleid ([14]),

— gezien zijn resolutie van 25 oktober 2018 over het werkgelegenheids- en sociaal beleid van de eurozone ([15]),

— gezien zijn resolutie van 11 september 2018 over trajecten voor de re-integratie van werknemers die herstellen van letsel of ziekte in een hoogwaardige baan ([16]),

— gezien zijn resolutie van 16 november 2017 over de bestrijding van ongelijkheid als hefboom om het scheppen van banen en groei te stimuleren ([17]),

— gezien zijn resolutie van 24 oktober 2017 over beleid ter garantie van een minimuminkomen als instrument om de armoede te bestrijden ([18]),

— gezien zijn resolutie van 14 september 2017 over een nieuwe agenda voor vaardigheden voor Europa ([19]),

— gezien zijn resolutie van 19 januari 2017 over een Europese pijler van sociale rechten ([20]),

— gezien zijn resolutie van 26 mei 2016 over armoede: een genderperspectief ([21]),

---

([9]) PB L 150 van 14.6.2018, blz. 93.
([10]) PB L 150 van 14.6.2018, blz. 100.
([11]) PB L 150 van 14.6.2018, blz. 109.
([12]) PB L 150 van 14.6.2018, blz. 141.
([13]) Aangenomen teksten, P8_TA(2019)0202.
([14]) Aangenomen teksten, P8_TA(2018)0485.
([15]) Aangenomen teksten, P8_TA(2018)0432.
([16]) Aangenomen teksten, P8_TA(2018)0325.
([17]) PB C 356 van 4.10.2018, blz. 89.
([18]) PB C 346 van 27.9.2018, blz. 156.
([19]) PB C 337 van 20.9.2018, blz. 135.
([20]) PB C 242 van 10.7.2018, blz. 24.
([21]) PB C 76 van 28.2.2018, blz. 93.

Donderdag, 10 oktober 2019

— gezien zijn standpunt van 2 februari 2016 over het voorstel voor een besluit van het Europees Parlement en de Raad tot oprichting van een Europees platform voor de intensivering van de samenwerking bij het voorkomen en tegengaan van zwartwerk ([22]),

— gezien zijn resolutie van 25 november 2015 over het strategisch EU-kader voor gezondheid en veiligheid op het werk 2014-2020 ([23]),

— gezien het initiatief van de OESO en de Europese Commissie over "State of Health in the EU" ([24]) en het daarmee verband houdende rapport "Health at a glance: Europe 2018" ([25]),

— gezien het verslag van de Commissie van 26 april 2018 getiteld "Pension Adequacy Report: Current and future income adequacy in old age in the EU" (verslag over de toereikendheid van de pensioenen: huidige en toekomstige toereikendheid van het inkomen van ouderen in de EU),

— gezien het verslag van de Commissie van 28 mei 2018 getiteld "The 2018 Ageing Report: Economic and Budgetary Projections for the EU Member States (2016-2070)" (het vergrijzingsverslag 2018 met economische en budgettaire projecties voor de EU-lidstaten (2016-2070)),

— gezien het (herziene) Europees Sociaal Handvest en het Proces van Turijn, dat in 2014 werd gelanceerd met als doel het verdragsysteem van het Europees Sociaal Handvest binnen de Raad van Europa te versterken en het nauwer te laten aansluiten bij het recht van de Europese Unie ([26]),

— gezien zijn resolutie van 8 maart 2011 over vermindering van de ongelijkheid op gezondheidsgebied in de EU ([27]),

— gezien de slotopmerkingen van het VN-Comité voor de rechten van personen met een handicap van september 2015 over het initiële verslag van de Europese Unie aan het Comité van juni 2014,

— gezien Richtlijn 2006/54/EG van het Europees Parlement en de Raad van 5 juli 2006 betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke kansen en gelijke behandeling van mannen en vrouwen in arbeid en beroep (de richtlijn gelijke behandeling) ([28]), en artikel 41 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap (1992) betreffende het beginsel van gelijke beloning voor gelijke of gelijkwaardige arbeid,

— gezien het document "Strategic Engagement for Gender Equality 2016-2019" en het daarin verwoorde doel van het dichten van de genderkloof op het gebied van pensioenen als een van de voornaamste prioriteiten, en het verslag van de Commissie over toereikende pensioenen,

— gezien de EU-strategie voor jongeren 2019-2027, die is gebaseerd op de resolutie van de Raad van 26 november 2018, en de doelstelling van Europa 2020 inzake het terugdringen van het aantal vroegtijdige school- en opleidingsverlaters tot minder dan 10 %,

— gezien speciaal verslag nr. 5/2017 van de Europese Rekenkamer van april 2017 getiteld "Jeugdwerkloosheid — heeft het EU-beleid een verschil gemaakt? Een evaluatie van de jongerengarantie en het jongerenwerkgelegenheidsinitiatief",

— gezien de Employment Outlook-rapporten van de OESO voor de jaren 2018 en 2019,

— gezien de Europese toegankelijkheidswet,

([22]) PB C 35 van 31.1.2018, blz. 157.
([23]) PB C 366 van 27.10.2017, blz. 117.
([24]) https://ec.europa.eu/health/state/glance_nl
([25]) https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/state/docs/2018_healthatglance_rep_en.pdf
([26]) https://www.coe.int/en/web/turin-european-social-charter/turin-process
([27]) PB C 199 E van 7.7.2012, blz. 25.
([28]) PB L 204 van 26.7.2006, blz. 23

— gezien de aanbeveling van de Raad van 9 april 2019 over het economisch beleid van de eurozone (2019/C 136/01),

— gezien het jaarlijks overzicht van 2019 van de Commissie van de werkgelegenheid en de sociale ontwikkelingen in Europa,

— gezien het verslag van 2019 van de Commissie over armoede onder werkenden,

— gezien de aanbeveling van de Raad van 2018 met betrekking tot de toegang tot sociale bescherming voor werknemers en zelfstandigen,

— gezien Richtlijn (EU) 2019/1152 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 betreffende transparante en voorspelbare arbeidsvoorwaarden in de Europese Unie ([29]),

— gezien artikel 54 van zijn Reglement,

— gezien het verslag van de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken (A9-0016/2019),

A. overwegende dat de arbeidsmarktomstandigheden in de EU blijven verbeteren, vooral dankzij de lange periode van gunstige internationale economische omstandigheden; overwegende dat de arbeidsparticipatiegraad verder is gestegen en in het laatste kwartaal van 2018 een recordhoogte van 73,5 % bereikte, wat overeenkomt met 240,7 miljoen mensen met een baan; overwegende dat de arbeidsparticipatiegraad in de eurozone is gestegen van 66,5 % in 2017 naar 67,4 % in 2018; overwegende dat er tussen de lidstaten, regio's en bevolkingsgroepen nog altijd verschillen zijn wat betreft arbeidsparticipatie; overwegende dat de arbeidsparticipatiegraad steeds minder snel stijgt en er verwacht wordt dat deze trend zich zal doorzetten; overwegende dat de arbeidsparticipatiegraad, als deze ontwikkelingen zich doorzetten, in 2020 op 74,3 % zal liggen;

B. overwegende dat de uitdagingen op lange termijn, zoals de vergrijzing van de bevolking, de digitalisering en de gevolgen daarvan voor de arbeid, de klimaatverandering en het niet-duurzame gebruik van natuurlijke hulpbronnen, urgent blijven;

C. overwegende dat de arbeidsparticipatie onder werkenden boven de 55 jaar sterk is gestegen; overwegende dat de arbeidsparticipatiegraad van werknemers tussen de 55 en 64 jaar in de eurozone met 58,8 % nog steeds duidelijk beneden het gemiddelde ligt; overwegende dat vooral vrouwen in deze leeftijdscategorie met 52,9 % een lagere participatiegraad hebben; overwegende dat volgens bevolkingsprognoses het aantal oudere werknemers zal toenemen; overwegende dat demografische veranderingen gevolgen hebben voor pensioen-, gezondheidszorg- en langdurige-zorgstelsels;

D. overwegende dat er efficiënt beleid nodig is om de verschillende vormen van werk te bestrijken en werknemers adequaat te beschermen tegen misbruik, discriminatie en armoede;

E. overwegende dat werkende armen een aanzienlijk deel van de werkende bevolking uitmaken; overwegende dat 9,4 % van alle mensen met een baan in 2017 met het risico van armoede werden geconfronteerd, terwijl 20,5 miljoen werkenden onderdeel uitmaakten van huishoudens met datzelfde risico; overwegende dat voor bepaalde categorieën van de bevolking, met name mensen die in deeltijd werken, zelfstandigen, tijdelijk werkenden, jongeren, minder opgeleiden en alleenstaande ouders, het risico om een werkende arme te worden veel hoger is en dat dit risico in de afgelopen jaren in sommige gevallen aanzienlijk gestegen is;

F. overwegende dat de arbeidsparticipatiekloof tussen mannen en vrouwen in 2018 11,6 % procentpunten bedroeg en sinds 2013 bijna onveranderd is gebleven; overwegende dat vrouwen in de Unie gemiddeld 16 % minder verdienen dan mannen, hoewel tussen de lidstaten aanzienlijke verschillen bestaan; overwegende dat de pensioenkloof tussen mannen en vrouwen in de EU-28 ongeveer 37,2 % bedraagt voor gepensioneerden tussen de 65 en 79 jaar; overwegende dat in de EU de zorgtaken tussen mannen en vrouwen nog steeds ongelijk verdeeld zijn;

G. overwegende dat het in de eerste plaats de lidstaten zijn die verantwoordelijk zijn voor het aanpakken van de jeugdwerkloosheid, namelijk door een regelgevingskader voor de arbeidsmarkt, onderwijs- en opleidingsstelsels en een actief arbeidsmarktbeleid te ontwikkelen en toe te passen;

H. overwegende dat het totale aantal gewerkte uren sinds 2013 langzaam maar zeker toeneemt; overwegende dat het aandeel permanente en voltijdse werknemers blijft toenemen, terwijl het aandeel parttimewerkers afneemt in 2018; overwegende dat het aandeel tijdelijke werknemers in de EU is gestegen van 15 % in 2002 naar 19 % in 2017, en dat

([29]) PB L 186 van 11.7.2019, blz. 105.

deeltijdwerk in 2017 in de EU veel meer voorkwam onder vrouwen (31 %) dan onder mannen (8 %); overwegende dat het aantal onvrijwillige deeltijdwerkers nog steeds zeer hoog is met 1,3 miljoen meer deeltijdwerkers dan in 2008; overwegende dat het percentage tijdelijke werknemers in de EU is gestegen van 11 % in 2002 naar 13 % in 2017;

I. overwegende dat andere lidstaten worden geconfronteerd met structurele uitdagingen op de arbeidsmarkt zoals een lage participatie, mismatches in vaardigheden en kwalificaties; overwegende dat er een stijgende behoefte is aan concrete maatregelen voor de integratie of re-integratie van inactieven om tegemoet te komen aan de behoeften van de arbeidsmarkt;

J. overwegende dat de werkloosheidsgraad in juni 2019 in de EU naar 6,3 % en in de eurozone naar 7,5 % is gedaald; overwegende dat de werkloosheidsgraad onder zowel mannen als vrouwen is gedaald; overwegende dat er tussen de lidstaten nog altijd grote verschillen bestaan wat betreft de werkloosheidscijfers en dat de spreiding van de werkloosheidspercentages tussen nationale en subnationale gebieden sedert 2007 is toegenomen; overwegende dat de jeugdwerkloosheid nog altijd onaanvaardbaar hoog is met 14,2 % in april 2019 (gemiddeld 15,2 % in de EU in 2018 en gemiddeld 16,9 % in de eurozone in 2018), maar lager ligt dan in de periode vóór de crisis in 2008; overwegende dat er tussen de lidstaten aanzienlijke verschillen bestaan; overwegende dat gemiddeld elke tweede werkloze werkzoekende meer dan 12 maanden zonder werk is geweest en dat het percentage langdurig werklozen met 3,8 % nog steeds boven het niveau van vóór de crisis van 2,9 % ligt; overwegende dat de werkloosheid bijzonder hoog blijft voor mensen met een handicap;

K. overwegende dat volgens Eurostat in 2017 in de EU-28 8,973 miljoen gedeeltelijk werklozen deeltijdwerkers waren; overwegende dat daarnaast 8,127 miljoen mensen konden werken, maar niet naar een baan zochten, en dat nog eens 2,289 miljoen mensen naar een baan zochten zonder dat zij binnen een korte termijn konden beginnen te werken; overwegende dat dit erop neerkomt dat in 2017 in de EU-28 in totaal 19,389 miljoen mensen in een situatie vergelijkbaar met werkloosheid verkeerden zonder dat zij in de werkloosheidscijfers werden meegeteld, hetgeen ongeveer hetzelfde aantal is als het aantal mensen die als werkloos werden beschouwd (18,776 miljoen);

L. overwegende dat er nog steeds sprake is van horizontale en verticale arbeidsmarktsegmentatie en werkende armen, met negatieve gevolgen voor met name vrouwen, laagopgeleiden, jongeren en ouderen, mensen met een handicap, mensen met een migratieachtergrond en nationale, taalkundige, etnische en seksuele minderheden; overwegende dat in 2016 de arbeidsparticipatiegraad van mensen met een handicap met 48,1 % veel lager lag dan de gemiddelde arbeidsparticipatiegraad;

M. overwegende dat jongeren, alleenstaande ouders, mantelzorgers, langdurig zieken, mensen met een handicap of gezondheidsproblemen, migranten en mensen uit etnische en religieuze minderheden die nog steeds stuiten op specifieke belemmeringen in de toegang tot werk en in alle fasen van hun carrière te maken hebben met discriminatie, onevenredig door langdurige werkloosheid worden getroffen;

N. overwegende dat hoogwaardige banen een belangrijke factor zijn in de strijd tegen armoede en sociale uitsluiting; overwegende dat alle leden van de samenleving die het verst van de arbeidsmarkt verwijderd zijn en risico op armoede en sociale uitsluiting lopen, moeten worden bereikt;

O. overwegende dat de vacaturegraad blijft stijgen en dat de discrepantie tussen de vraag en aanbod op de arbeidsmarkt in veel lidstaten nog steeds een belangrijke oorzaak van werkloosheid blijft; overwegende dat de structurele discrepantie tussen gevraagde en aangeboden vaardigheden en het structureel tekort aan vakmensen zich in veel sectoren doen voelen, bijvoorbeeld in het toerisme, de traditionele ambachten en de ICT-sector, waar de kloof tussen vraag en aanbod van specialisten in de EU naar verwachting tegen 2020 tot ongeveer 500 000 zal stijgen; overwegende dat ongeveer 39 % van de werkenden in de EU 'vastzitten' in kwalitatief laagwaardige banen waar ze overgekwalificeerd voor zijn, ondanks de zorgen omtrent de toenemende discrepantie en kloof tussen gevraagde en aangeboden vaardigheden;

P. wijst erop dat volgens schattingen van het Europees Centrum voor de ontwikkeling van de beroepsopleiding (Cedefop) de verdeling van vaardigheden bij de beroepsbevolking in 2017 grotendeels overeenstemde met de kwalificatievereisten van de arbeidsmarkt en dat het arbeidsaanbod voor alle kwalificatietypes hoger was dan de vraag, en met name zeer hoog was voor lage en gemiddelde kwalificaties; overwegende dat de vraag naar hoogopgeleide werknemers waarschijnlijk zal blijven stijgen, en dat uit de meest recente prognoses van het Cedefop blijkt dat tussen 2017 en 2025 meer dan 13 miljoen banen zullen worden gecreëerd waarvoor hoogopgeleiden nodig zijn, terwijl bijna 6 miljoen banen voor laagopgeleiden zullen verdwijnen;

Q. overwegende dat de prognoses van het Cedefop tot 2025 een gelijktijdige toename aan vaardigheden, zowel aan de vraag- als aan de aanbodzijde, te zien geven, maar dat het aanbod aan vaardigheden naar verwachting iets sneller zal toenemen dan de vraag naar vaardigheden; zo zal bijvoorbeeld het aandeel van de beroepsbevolking met slechts een diploma lager of lager middelbaar onderwijs naar verwachting dalen van 20,2 % in 2017 naar 16,8 % in 2025, terwijl het aandeel banen voor mensen met lage kwalificaties naar verwachting zal dalen van 18,4 % naar 15,4 %, maar deze gelijktijdige ontwikkeling verhindert geen potentiële discrepantie tussen gevraagde en aangeboden vaardigheden, zoals overkwalificering;

R. overwegende dat de arbeidsmarkt zeer versnipperd is en dat elk segment zijn eigen specifieke kenmerken heeft;

S. overwegende dat meer dan één op de vijf Europeanen met het risico van armoede en sociale uitsluiting wordt geconfronteerd; overwegende dat enige vooruitgang is geboekt bij de verwezenlijking van de doelstelling inzake het terugdringen van de armoede van de Europa 2020-strategie, met een vermindering van 5,6 miljoen armen sedert 2008, maar dat de doelstelling om tegen 2020 ten minste 20 miljoen mensen voor armoede te behoeden nog lang niet is bereikt met 113 miljoen mensen die nog steeds het risico lopen arm te worden; overwegende dat we hogere armoedeniveaus zien onder kwetsbare groepen zoals kinderen, alleenstaande ouders, mensen met een handicap en mensen met chronische lichamelijke en geestelijke aandoeningen, migranten, Roma en etnische minderheden, langdurig werklozen en daklozen; overwegende dat de armoede onder werkenden snel toeneemt (9,6 %) en dat de armoede- en ongelijkheidskloof in de EU steeds breder wordt; overwegende dat sociale overdrachten (andere dan pensioenen) een grote invloed hebben op de terugdringing van de armoede in veel lidstaten, met gemiddeld 32,4 % in 2017; overwegende dat deze invloed sinds 2010 elk jaar (behalve in 2013) afneemt en de verschillen tussen de lidstaten groot zijn);

T. overwegende dat universele toegang tot hoogwaardige en betaalbare huisvesting en gezondheidszorg een basisbehoefte van de samenleving is;

U. overwegende dat er nog steeds mensen zijn die buiten de stelsels van sociale zekerheid vallen en geen toegang hebben tot diensten; overwegende dat er nieuwe vormen van werk zijn ontstaan, waaronder platformarbeid en werk anders dan in loondienst; overwegende dat de sociale zekerheid van oudsher gericht is op het beschermen van mensen met een voltijdse arbeidsovereenkomst voor onbeperkte duur, en dus moet worden aangepast; overwegende dat met name atypische werknemers vaak geen volledige toegang tot sociale bescherming hebben en veel zelfstandigen geen of slechts gedeeltelijke sociale bescherming genieten; overwegende dat er nog steeds schijnzelfstandigheid bestaat, die leidt tot onzekerheid, ongewisheid en onzekerheid, waar met name kwetsbare groepen door worden getroffen; overwegende dat het gebrek aan toegang tot sociale bescherming slecht is voor het welzijn van de werkenden en voor de werking van de arbeidsmarkten;

V. overwegende dat de EU-jeugdgarantie verder moet worden verbeterd langs de lijnen van de aanbevelingen van de Europese Rekenkamer, teneinde ondersteuning te bieden aan alle jongeren die niet werken en geen onderwijs of een opleiding volgen (NEET's);

W. overwegende dat er discrepanties in levensverwachting bestaan al naargelang de sociale en economische status; overwegende dat deze discrepanties grotendeels een afspiegeling vormen van de verschillen in blootstelling aan risicofactoren (ook op het werk), waarbij huishoudens met lage inkomens waarschijnlijk vaker berichten dat zij onvervulde gezondheidsbehoeften hebben dan huishoudens met hoge inkomens; overwegende dat het derhalve belangrijk is de gezondheid verder te bevorderen en in het sociaal en werkgelegenheidsbeleid op te nemen;

X. overwegende dat intermediaire niveaus van collectieve onderhandelingen lijken te leiden tot een compactere loonstructuur; overwegende dat de uitholling van collectieve onderhandelingen in een aantal lidstaten samenviel met de toename van lage lonen (werknemers die minder dan twee derde van het gemiddelde loon ontvangen);

Y. overwegende dat een goede geestelijke gezondheid een essentieel onderdeel van het individuele welzijn vormt; overwegende dat meer dan een op de zes mensen in de lidstaten van de EU in 2016 te kampen hadden met een geestelijkgezondheidsprobleem; overwegende dat mensen die verklaren chronisch depressief te zijn in alle lidstaten veel minder vaak een baan hebben;

Z. overwegende dat de totale kosten van psychische aandoeningen in de EU op meer dan 600 miljard EUR geraamd worden, dat wil zeggen meer dan 4 % van het bbp;

AA. overwegende dat het bruto besteedbaar inkomen van huishoudens per hoofd van de bevolking in 2017 hoger lag dan vóór de crisis van 2008 in de eurozone, hoewel er acht lidstaten en veel regio's waren waarvoor dit niet gold; overwegende dat de totale gezinsinkomens langzamer gestegen zijn dan het bbp, waaruit blijkt dat de inkomensstijgingen als gevolg van het herstel de huishoudens slechts in beperkte mate hebben bereikt en hetgeen doet vermoeden dat de recente groei niet inclusief is; overwegende dat de reële gemiddelde lonen in vele lidstaten nog steeds achterblijven bij de niveaus van vóór de crisis en dat de groei ervan in 2017 lager lag dan de groei van de productiviteit; overwegende dat de inkomensongelijkheid vaak verband houdt met ongelijke kansen bij de toegang tot onderwijs, opleiding en sociale bescherming;

Donderdag, 10 oktober 2019

AB. overwegende dat volgens de Eurobarometer 2018 de burgers van de EU zich het meest zorgen maken over de sociaal-economische situatie en milieukwesties;

AC. overwegende dat mondiale ontwikkelingen zoals de digitalisering en de ecologische transitie de noodzaak onderstrepen van een gemeenschappelijk aanpak door de EU; overwegende dat deze mondiale uitdagingen regio's en gebieden op uiteenlopende wijze treffen; overwegende dat de rol van de sociale dialoog, de sociale partners en het maatschappelijk middenveld van cruciaal belang is voor een inclusieve transitie; overwegende dat de betrokkenheid van de sociale partners bij de beleidsvorming in veel lidstaten nog steeds gering is;

AD. overwegende dat de economische sectoren die zorgen voor bijna 90 % van de totale CO_2-uitstoot ongeveer 25 % van de beroepsbevolking in de EU tewerkstellen; overwegende dat de omscholing van deze beroepsbevolking een belangrijk deel uitmaakt van de transitie naar een duurzame economie;

AE. overwegende dat een ambitieus klimaatbeleid banen en groei genereert, en positieve gevolgen voor het welzijn heeft; overwegende dat volgens prognoses de volledige tenuitvoerlegging van de Overeenkomst van Parijs in de EU tegen 2030 1,2 miljoen extra banen genereert, naast de 12 miljoen reeds verwachte nieuwe banen;

AF. overwegende dat slechts 9 % van de landspecifieke aanbevelingen 2011-2018 volledig ten uitvoer zijn gelegd, dat bij 17 % aanzienlijke vooruitgang, bij 44 % enige vooruitgang, bij 25 % slechts beperkte vooruitgang en bij 5 % geen enkele vooruitgang is geboekt;

AG. overwegende dat de Commissie in 2019 aan 15 lidstaten aanbevelingen heeft gedaan ter verbetering van de doeltreffendheid, toegankelijkheid en duurzaamheid van de gezondheidszorg;

AH. overwegende dat de gemiddelde huisvestingskosten en financiële overbelasting in de EU zijn teruggelopen, maar dat de schaarste aan adequate en betaalbare woningen in veel lidstaten nog steeds een groeiend probleem is; overwegende dat in 2017 een op de tien Europeanen 40 % of meer van het gezinsinkomen aan huisvesting besteedde;

AI. overwegende dat een goed functionerende sociale dialoog van essentieel belang is voor de Europese sociale markteconomie, omdat deze de sociale samenhang versterkt en de conflicten in de samenleving beperkt, tot wederzijds voordeel van werknemers, werkgevers en regeringen; overwegende dat de sociale dialoog en collectieve onderhandelingen van doorslaggevend belang zijn voor het ontwikkelen en uitvoeren van beleid waarmee de arbeidsomstandigheden en arbeidsvoorwaarden kunnen worden verbeterd;

AJ. overwegende dat maatschappelijke organisaties een essentiële bijdrage leveren aan diensten op het gebied van inclusie en zorgen voor de inbreng van een breed waaier aan standpunten in de beleidsvorming;

1. merkt op dat de economische situatie in de EU op dit moment weliswaar gunstig is en dat de totale werkgelegenheid gestaag toeneemt, maar dat het van essentieel belang blijft de jeugdwerkloosheid, alsmede de problemen van NEET's snel aan te pakken, en dat er op het gebied van de langdurige werkloosheid, segmentatie van en ongelijkheden op de arbeidsmarkt, de inclusie van kwetsbare groepen, armoede onder werkenden en productiviteit, in het bijzonder in de context van een potentiële wereldwijde economische vertraging of recessie, nog steeds behoefte is aan verbetering; betreurt ten zeerste dat de reële loongroei op het niveau van de EU achterblijft bij de verwachtingen gezien de positieve economische en arbeidsmarktprestaties; verzoekt de Commissie een voorstel te presenteren voor een Europees systeem van herverzekering van werkloosheidsuitkeringen, om burgers te beschermen en de druk op de overheidsfinanciën in het geval van externe schokken te reduceren;

2. neemt kennis van de landspecifieke aanbevelingen voor 2019 van de Commissie en is ingenomen met de sterkere nadruk op investeringen; merkt op dat aan bijna een derde van de landspecifieke aanbevelingen die tot 2018 zijn verschenen, geen uitvoering is gegeven; merkt op dat wat de uitvoering van de landspecifieke aanbevelingen met betrekking tot wetgeving op het gebied van arbeidsverhoudingen en ontslagbescherming betreft aanzienlijke vooruitgang is geboekt; is evenwel bezorgd over het feit dat met name de tenuitvoerlegging van de landspecifieke aanbevelingen inzake gezondheid en langdurige zorg bijzonder traag is geweest en over het gegeven dat de verbetering ten aanzien van de aanbevelingen in kwestie voor 2018 minder voorspoedig verloopt dan in eerdere jaren, en spoort de Commissie aan de nodige druk uit te oefenen op de lidstaten, ongeacht de vraag of zij al dan niet deel uitmaken van de eurozone, om uitvoering te geven aan de aanbevelingen; is van oordeel dat de implementatie van toekomstgerichte hervormingen cruciaal is voor het versterken van het groeipotentieel van de EU-economie, het aanzwengelen van sociale inclusie, en het verbeteren van de sociale rechten en het welzijn van alle inwoners van de Unie;

3. doet een beroep op de lidstaten de aanbevelingen te volgen om de belastingdruk op arbeid te verleggen naar andere factoren die minder schadelijk zijn voor duurzame groei;

4. merkt op dat er met betrekking tot arbeid nog steeds aanzienlijke verschillen zijn tussen landen, regio's en bevolkingsgroepen, waardoor landen, regio's en bevolkingsgroepen ontstaan wier voornaamste of zelfs enig concurrentievoordeel op de arbeidsmarkt van de EU bestaat in lage lonen en/of slechte arbeidsomstandigheden; beklemtoont dat de lidstaten en de Commissie moeten zorgen voor de uitvoering van een speciaal werkgelegenheidsbeleid teneinde de belemmeringen en moeilijkheden aan te pakken waarmee regio's worden geconfronteerd die demografische handicaps hebben, zoals ontvolkte of dunbevolkte regio's, waarbij vooral de nadruk wordt gelegd op de landbouwsector, teneinde zijn capaciteit te vergroten om banen en toegevoegde waarde te creëren in plattelandsgebieden; is van mening dat de arbeidsparticipatie en de inkomens omhoog moeten, en er meer goede banen moeten worden gecreëerd, teneinde de Europa 2020-doelstelling van een arbeidsparticipatiegraad van ten minste 75 % te verwezenlijken;

5. betreurt het feit dat in veel lidstaten het bruto besteedbaar inkomen van huishoudens per hoofd van de bevolking nog steeds onder het niveau van voor de crisis van 2008 ligt; dringt er bij de lidstaten op aan meer te doen om de ongelijkheden terug te dringen;

6. beklemtoont het belang van goed ontworpen beleid voor en hervormingen van de arbeidsmarkten die tot kwalitatief hoogwaardige banen leiden door middel van het vaststellen van maatregelen ter waarborging van adequate minimumlonen en een billijke beloning, bescherming en bevordering van de gezondheid en het welzijn van werknemers, het prioriteren van de reïntegratie van werklozen, het bevorderen van gelijke kansen en de gelijke behandeling en de rechten van werknemers, waaronder in de publieke sector, het faciliteren van gelijke toegang tot de arbeidsmarkt, sociale bescherming voor eenieder en arbeidsmobiliteit, het mede in overweging nemen van plattelands- en geïsoleerde regio's, en het aanpakken van de ongelijkheid en het genderonevenwicht;

7. is zeer bezorgd over het erg hoge niveau van de jeugdwerkloosheid in een aantal lidstaten, en over de kwetsbaarheid van jongeren die net tot de arbeidsmarkt zijn toegetreden; doet een beroep op de lidstaten en de Commissie om van de strijd tegen jeugdwerkloosheid hun prioriteit te maken en volledig gebruik te maken van financiële instrumenten, zoals de jongerengarantie, EU-programma's zoals Erasmus+, en doelgerichte maatregelen ter bestrijding van de jeugdwerkloosheid en ter bevordering van de jongerenwerkgelegenheid; betreurt ten zeerste dat veel Europeanen onvrijwillig in deeltijd werken; constateert dat dit nadelige gevolgen voor hun sociale bescherming heeft;

8. merkt op dat de participatie van vrouwen op de arbeidsmarkt verder toeneemt, maar stelt met bezorgdheid vast dat de arbeidsparticipatiekloof tussen mannen en vrouwen sinds 2013 bijna onveranderd is gebleven en dat de kloof tussen mannen en vrouwen met betrekking tot arbeid en loon groot blijft; stelt met bezorgdheid vast dat vrouwen in de lager betaalde sectoren oververtegenwoordigd zijn en vaker banen hebben waarvoor zij overgekwalificeerd zijn; stelt vast dat slechts een paar lidstaten maatregelen hebben genomen om de loonkloof tussen mannen en vrouwen aan te pakken; spoort alle lidstaten aan om meer te doen om de loonkloof tussen mannen en vrouwen, de genderpensioenkloof, alsook de andere factoren die mensen ervan weerhouden de arbeidsmarkt op te gaan, te verkleinen verzoekt de Commissie een voorstel te presenteren voor een richtlijn inzake loontransparantie om de loonkloof tussen mannen en vrouwen snel te dichten;

9. betreurt ten zeerste dat de streefcijfers van Barcelona inzake de beschikbaarheid van kinderopvang ten belope van 90 % voor kinderen tussen 3 jaar en de leerplichtige leeftijd niet zullen worden gehaald; dringt er bij alle lidstaten op aan hun inspanningen te vergroten om de balans tussen privéleven en werk te verbeteren en toegang te bieden tot betaalbare kinderopvang, opvang voor de jongste kinderen, en totfaciliteiten voor langdurige zorg; verzoekt de lidstaten de opleiding en de arbeidsomstandigheden in deze diensten (waaronder in de gezondheidszorg) te verbeteren; verzoekt de lidstaten de onlangs aangenomen richtlijn betreffende het evenwicht tussen werk en privéleven voor ouders en mantelzorgers volledig en snel ten uitvoer te leggen, en meer mannen ertoe aan te zetten betaald verlof om gezinsredenen te nemen;

10. neemt nota van de landenspecifieke aanbevelingen betreffende de totstandbrenging van een open, concurrerende en dynamische interne markt, hetgeen cruciaal is voor het stimuleren van de productiviteit, het bevorderen van groei en het bieden van kansen op een baan; onderstreept in dit verband het belang van een eerlijke verdeling van de welvaartsgroei; doet een beroep op de Commissie en de lidstaten om de productiviteit te stimuleren via hervormingen waarmee onnodige regelgeving wordt weggenomen; beklemtoont het feit dat investeringen in gezondheid en veiligheid op het werk niet alleen de kwaliteit van werk en het welzijn van werkenden ten goede komen, maar ook een positief effect hebben op de productiviteit en het concurrentievermogen van de Europese economie;

Donderdag, 10 oktober 2019

11. geeft aan dat het belangrijk is de strijd aan te binden met leeftijdsdiscriminatie op de arbeidsmarkt, bijvoorbeeld door het dichten van de kloof tussen jongere en oudere generaties, het vergroten van de kennis van de richtlijn voor gelijke behandeling in arbeid en beroep ([30]), waaronder in de publieke sector, het waarborgen van toegang tot kansen voor levenslang leren middels op maat gesneden cursussen en opleidingen, het aanpakken van de pensioenkloof, en het bevorderen van mobiliteit en van programma's voor de uitwisseling van vaardigheden voor oudere EU-burgers; constateert dat oudere en laagopgeleide werknemers minder geneigd zijn om deel te nemen aan programma's voor een leven lang leren; verzoekt de Commissie en de lidstaten hun inspanningen op te voeren om deze trend om te buigen; is van mening dat meer aandacht moet worden besteed aan oudere werknemers en aan beleid dat meer steun verleent voor en een levenslang actieve samenleving mogelijk maakt, waarbij vooral aandacht wordt besteed aan werknemers die ouder zijn dan 50 jaar;

12. beklemtoont het belang van het aanpakken van de discriminatie van etnische groepen op de arbeidsmarkt, en van het dichten van de etnische belonings- en pensioenkloof; verzoekt de Commissie een strategie op de lange termijn uit te werken voor de integratie van etnische minderheden op de arbeidsmarkt, teneinde het risico van uitsluiting te verminderen; verzoekt de Commissie en de lidstaten hun inspanningen te intensiveren ter bestrijding van discriminatie op basis van etnische afkomst, het behoren tot een minderheid of het spreken van een minderheidstaal door een betere bewustwording, het toepassen van strategieën inzake diversiteit, en het verzamelen en analyseren van betrouwbare uitgesplitste data over discriminatie;

13. verzoekt de Commissie en de lidstaten intensiever te streven naar verdere integratie in het arbeidsproces van mensen die het verst van de arbeidsmarkt staan, zoals alleenstaande ouders, mantelzorgers, mensen met een langdurige ziekte, handicap, gezondheidsproblemen of complexe chronische aandoeningen, migranten en vluchtelingen, en mensen uit etnische en religieuze minderheden, alsmede naar een betere integratie van deze mensen in de samenleving;

14. is ingenomen met de vooruitgang die is geboekt in het kader van de Europese strategie inzake handicaps 2010-2020 en met name met Richtlijn (EU) 2019/882 inzake toegankelijkheid ([31]); onderstreept echter dat meer moet worden gedaan; betreurt ten zeerste dat mensen met handicaps voortdurend worden benadeeld op het stuk van werkgelegenheid, onderwijs en sociale integratie; verzoekt de Commissie en de lidstaten door te gaan met het ontwikkelen van specifieke maatregelen binnen het werkgelegenheids-, onderwijs- en sociaal beleid ter waarborging van de daadwerkelijke integratie van personen met een handicap, een langdurige ziekte en chronische aandoeningen, waaronder mensen met geestelijkegezondheidsstoornisen en psychosociale handicaps; verzoekt de Commissie en de lidstaten verder te gaan dan alleen ondersteunende maatregelen en meer werkgelegenheidsinitiatieven te ontplooien, alsook initiatieven voor een betere toegankelijkheid en redelijke maatregelen ([32]), waaronder middels gebruikmaking van de kansen voor economische en sociale integratie op grond van de digitalisering;

15. wijst op de opkomst van nieuwe vormen van arbeid, waaronder de transformatie als gevolg van de digitalisering en automatisering; benadrukt dat dergelijke trends tegelijkertijd kansen en uitdagingen inhouden; beklemtoont het belang van beleid voor levenslang leren, teneinde werknemers in staat te stellen in te spelen op veranderingen op de arbeidsmarkten; wijst op het belang van sociale dialoog, met name in het kader van het ontwikkelen van nadere strategieën voor het aanpakken van deze uitdagingen; geeft aan dat deze transformatie tot gevallen van atypische en onzekere arbeid kan leiden; constateert met bezorgdheid dat atypische werknemers en zelfstandigen ontoereikende of geen toegang tot socialebeschermingsstelsels hebben, waaronder tot regelingen voor betaald verlof en vakantiegeld; benadrukt dat schijnzelfstandigheid een

([30]) Richtlijn 2000/78/EG van de Raad van 27 november 2000 tot instelling van een algemeen kader voor gelijke behandeling in arbeid en beroep (PB L 303 van 2.12.2000, blz. 16).

([31]) Richtlijn (EU) 2019/882 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2019 betreffende de toegankelijkheidsvoorschriften voor producten en diensten (PB L 151 van 7.6.2019, blz. 70).

([32]) VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap; onder 'redelijke maatregelen' wordt verstaan 'noodzakelijke en passende wijziging en aanpassingen, zonder een onevenredige of onbehoorlijke belasting, wanneer noodzakelijk in een specifiek geval, om personen met een handicap in staat te stellen op basis van gelijkheid met anderen alle mensenrechten en grondrechten te benutten of uit te oefenen' (https://www.ohchr.org/EN/HRBodies/CRPD/Pages/ConventionRightsPersonsWithDisabilities.aspx); In artikel 5 van de Richtlijn gelijke behandeling in arbeid en beroep staat het volgende: "Teneinde te waarborgen dat het beginsel van gelijke behandeling met betrekking tot personen met een handicap nageleefd wordt, wordt voorzien in redelijke aanpassingen. Dit houdt in dat de werkgever, naargelang de behoefte, in een concrete situatie passende maatregelen neemt om een persoon met een handicap in staat te stellen toegang tot arbeid te hebben, in arbeid te participeren of daarin vooruit te komen dan wel om een opleiding te genieten, tenzij deze maatregelen voor de werkgever een onevenredige belasting vormen. Wanneer die belasting in voldoende mate wordt gecompenseerd door bestaande maatregelen in het kader van het door de lidstaten gevoerde beleid inzake personen met een handicap, mag zij niet als onevenredig worden beschouwd." (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32000L0078&from=EN); Op de website van de Commissie staat: "Reasonable accommodation is any change to a job or a work environment that is needed to enable a person with a disability to apply, to perform and to advance in job functions, or undertake training." (https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=147).

hardnekkig probleem is dat moet worden aangepakt; verzoekt de lidstaten maatregelen te treffen om deze kwesties aan te pakken, met name na de aanbeveling van de Raad met betrekking tot de toegang tot sociale bescherming voor werknemers en zelfstandigen, die op 6 december 2018 werd aangenomen; is ingenomen met deze aanbeveling als een eerste stap, maar onderstreept dat meer moet worden gedaan om de toegang tot sociale bescherming voor iedereen te waarborgen;

16. constateert dat onlineplatformwerk in de EU in de afgelopen twee jaar met meer dan 25 % is gestegen naar 5 miljoen werkenden, en dat een derde van alle platformtransacties grensoverschrijdend plaatsvindt; wijst erop dat platformwerkers vaak niet onder socialebeschermingsstelsels vallen; onderstreept bovendien dat de Commissie en de lidstaten betere en geharmoniseerdere gegevens moeten verzamelen over het aantal platformwerkers, hun arbeidssituatie, de inhoud van hun werk en hun inkomen; dringt aan op een gecoördineerd EU-initiatief om de toegang van platformwerkers tot sociale zekerheid te waarborgen, alsook om hun sociale en arbeidsrechten te garanderen, ongeacht hun arbeidssituatie, en om de platformwerkers onder collectieve arbeidsovereenkomsten te laten vallen;

17. onderstreept dat de nieuwe communicatietechnologieën en de flexibiliteit van de arbeidsorganisatie vaak kunnen leiden tot langere arbeidsuren en overlappingen tussen werk, privéleven en vrije tijd; wijst met name op de noodzaak om een recht in te voeren om digitaal niet verbonden te zijn, en om het begrip tijdsarmoede en autonomie over de arbeidstijd te bestuderen;

18. pleit voor een herziening van de onderwijs- en opleidingsstelsels, opdat ten volle gebruik kan worden gemaakt van de mogelijkheden die de digitalisering en de vergroening van de economie bieden, en mensen de noodzakelijke vaardigheden, waaronder 'zachte vaardigheden', en competenties kunnen ontwikkelen om aan de behoeften van de arbeidsmarkten en de economische, sociale en ecologische uitdagingen van het heden en de toekomst aan te pakken; is van mening dat een tekort aan vakmensen en een discrepantie tussen gevraagde en aangeboden vaardigheden grote obstakels kunnen vormen voor investeringen; benadrukt dat om de nodige vaardigheden te kunnen ontwikkelen de kwaliteit, beschikbaarheid, inclusiviteit, betaalbaarheid en toegankelijkheid van onderwijs en opleidingen, inclusief beroepsopleidingen, moet worden verbeterd, alsook de wederzijdse erkenning van kwalificaties; beklemtoont dat het belangrijk is bedrijven te wijzen op het belang van investeringen in opleiding; onderstreept dat investeringen in onderwijs de sleutel vormen voor sociale cohesie; onderstreept hoe belangrijk het is het probleem van de vroegtijdige schoolverlaters aan te pakken; doet een beroep op de lidstaten om een tweeledige strategie te volgen door enerzijds regulier onderwijs inclusief te maken en anderzijds programma's te bieden die speciaal op de meest kwetsbaren zijn afgestemd; verzoekt de lidstaten investeringen in het aanleren van nieuwe vaardigheden en in na- en bijscholing aan te moedigen, net als investeringen in brede opleidingen in digitale, beroeps- en ondernemingsvaardigheden, rekening houdend met de verschuiving naar een digitale en groenere economie, maar eveneens met de vraag naar gekwalificeerde technische beroepsbeoefenaren in veel landen en regio's; onderstreept dat goede arbeids- en tewerkstellingsomstandigheden een cruciale factor zijn bij het aantrekken van gekwalificeerde werknemers;

19. is het met de Commissie eens dat tijdige inspanningen nodig zijn om de digitalisering aan te pakken, dat de EU in haar geheel het proces moet bespoedigen en dat het Unie-, nationaal en regionaal beleid beter op elkaar moeten worden afgestemd, waarbij openbare en particuliere middelen moeten worden gebundeld om de investeringen te verhogen en sterkere synergieën in de digitale economie en de samenleving tot stand te brengen; beklemtoont dat het belangrijk is te zorgen voor een soepele en billijke digitale transformatie van diensten waaraan eenieder deel kan nemen; onderstreept dat bij programma's voor digitale geletterdheid moet worden gelet op privacykwesties en gegevensbescherming;

20. is van mening dat de uitdagingen van de klimaatverandering en de overgang naar een groene economie vragen om krachtdadige ondersteuning van de samenleving, werknemers en het bedrijfsleven om hen te helpen zich aan te passen, met name in de regio's die hierdoor het hardst getroffen worden, door opleidingen en onderwijs te verbeteren om vaardigheden aan te passen en nieuwe banen in de digitale en milieusectoren te creëren; dringt aan op specifieke aandacht voor de kwetsbaarste groepen in de samenleving, met inbegrip van mensen die door armoede of extreme ontberingen bedreigd worden;

21. onderstreept dat de toenemende benutting van en opleiding in vaardigheden leidt tot het creëren van toegevoegde waarde en concurrentievermogen, en dat dit deel moet uitmaken van de kern van de EU-beleidsmaatregelen die gericht zijn op de bevordering van de economische groei middels investeringen in vaardigheden; wijst erop dat, hoewel vaardigheden een voorwaarde voor groei vormen, zij niet volstaan; dringt derhalve aan op aanvullende maatregelen die volgen op investeringen in initieel genoten onderwijs en opleiding, teneinde hoogwaardige banen te creëren en te ontwerpen op de arbeidsmarkt waarop de vaardigheden van werkenden het beste tot hun recht komen;

22. is bezorgd over het aanhoudend grote aantal mensen in Europa die niet over voldoende digitale vaardigheden beschikken en onvoldoende geletterd zijn, aangezien deze een fundamentele voorwaarde voor een actieve participatie in de samenleving en de arbeidsmarkt vormen; verzoekt de lidstaten om krachtige maatregelen te treffen om de opleidingsvoorzieningen voor basisvaardigheden te vergroten, met name voor de meest gemarginaliseerde groepen in de samenleving; onderstreept het belang van solide regelingen voor de validatie van niet-formeel en informeel leren, teneinde ervoor te zorgen dat vaardigheden en competenties zo breed mogelijk worden erkend, en om de flexibiliteit tussen de verschillende onderwijs- en opleidingstrajecten te bevorderen;

23. verzoekt de Commissie en de lidstaten voor stimulansen en technische ondersteuning te zorgen met het oog op meer kansen voor het bevorderen van behoorlijk werk voor jongeren middels werkgelegenheidsprogramma's, ondersteuning van jonge ondernemers via EntreComp, kwalitatief hoogwaardige stageprogramma's, en taal- en beroepsopleidingen, waaronder in het kader van schoolcurricula in de lidstaten, in nauwe samenwerking met het bedrijfsleven en de onderzoekswereld en andere relevante belanghebbenden;

24. verzoekt de lidstaten om de openbare diensten voor arbeidsvoorziening op elk territoriaal niveau te versterken en te moderniseren middels de permanente opleiding van de beheerders, de betrokkenheid van hooggespecialiseerde adviseurs en begeleiders, en de uitvoering van gerichte beleidsmaatregelen voor elke categorie van de arbeidsmarkt;

25. benadrukt dat aan de sociale doelstellingen van de Unie evenveel prioriteit, en, in het kader van de volgende begroting, financiële middelen, moet worden gegeven als aan de economische doelstellingen, en dat het proces van het Europees semester gedurende zijn gehele looptijd moet worden uitgebreid met een sociale dimensie, waarbij de bevoegde instanties van de EU en de lidstaten die zich met sociaal beleid bezighouden, worden betrokken; dringt erbij de Commissie op aan de landspecifieke aanbevelingen voor de lidstaten van de eurozone te versterken door het creëren van een matrixkader waarin maatregelen van sociaal beleid in verband met de Europese pijler van sociale rechten, zoals toegang tot onderwijs, gezondheidszorg, voeding, werkgelegenheid en huisvesting, en het behoud van sociale rechten, worden geanalyseerd per sociaal segment, zoals kinderen, jongeren, ouderen, minderheden, migranten en personen met een handicap, teneinde aldus een veel accurater beeld te krijgen van de economische en sociale gezondheid van de lidstaten, en te onderzoeken of dit nieuwe onderdeel van de landspecifieke aanbevelingen kan worden verruimd tot lidstaten die niet tot de eurozone behoren; geeft aan dat de landenspecifieke aanbevelingen aan moeten sluiten bij de economische, sociale en milieudoelstellingen van de EU, en niet met elkaar in tegenspraak moeten zijn maar juist een onderling versterkend effect moeten hebben; verzoekt de Commissie en de lidstaten een Europese duurzaamheidsstrategie te definiëren om de sociale, economische en klimaatuitdagingen het hoofd te bieden; verzoekt de Commissie en de lidstaten de sociale rechten te versterken middels voorstellen voor wetgeving, inclusief, in voorkomend geval en na toetsing, financiële instrumenten, voor de tenuitvoerlegging van de Europese pijler van sociale rechten, binnen de grenzen van hun respectieve bevoegdheden als bedoeld in de Verdragen;

26. acht het van fundamenteel belang de sociale dimensie van de Europese Unie af te bakenen en af te ronden; acht het in dit verband van essentieel belang om de rechten op behoorlijke leefomstandigheden, passende huisvesting, een efficiënt en toegankelijk gezondheidszorgstelsel en langdurige zorg te waarborgen;

27. onderstreept dat een goed functionerende sociale dialoog een essentieel instrument is voor het vormgeven van arbeidsomstandigheden, met deelneming van een reeks actoren op diverse niveaus, en dat deze dialoog de belangen van werknemers en werkgevers met elkaar verzoent en bijdraagt tot economisch concurrentievermogen en sociale samenhang; doet een beroep op de lidstaten om de sociale dialoog in heel Europa verder te versterken om de arbeidsverhoudingen in evenwicht te brengen en, indien nodig, de kansen voor collectieve onderhandelingen te schragen;

28. betreurt het dat de armoede nog altijd onaanvaardbaar hoog is; onderstreept dat de kans op armoede groter is in tijden waarin de economie vertraagt; benadrukt dat het aantal EU-burgers dat met armoede of sociale uitsluiting wordt bedreigd in 2017 weliswaar verder is teruggelopen, maar dat in dat jaar desondanks nog steeds 113 miljoen mensen in de EU en 74 mensen in de eurozone tot deze groep behoorden; betreurt het feit dat de Europa 2020-doelstelling inzake de terugdringing van de armoede hoogstwaarschijnlijk niet wordt gehaald; dringt er bij de Commissie en de lidstaten op aan de nodige stappen te zetten om de armoede, waaronder die onder werkenden, alsmede armoede onder kwetsbare groepen, terug te dringen; onderstreept dat kinderarmoede moet worden uitgeroeid en verzoekt de Commissie wetgeving voor te stellen voor de tenuitvoerlegging van een Europese kindergarantie; verzoekt de Commissie en de lidstaten om een op rechten gebaseerde strategie tegen de armoede te bevorderen op basis van een geïntegreerde actieve integratie met een combinatie van de toepassing van sociale grondrechten, kwalitatief hoogwaardige diensten en banen met fatsoenlijke leefbare lonen; verzoekt de lidstaten acties en strategieën te ontwikkelen die aansluiten bij de Europese pijler van sociale rechten, teneinde iets te doen aan de sociale behoeften van diegenen die geen toegang hebben tot de arbeidsmarkt;

29. benadrukt dat fatsoenlijke banen, toegang tot adequate sociale bescherming ongeacht arbeidsverhouding of soort contract, een stijging van de lonen en hoogwaardige openbare diensten met voldoende middelen, met inbegrip van onderwijsstelsels en toegankelijke trajecten voor levenslang leren, aanzienlijk kunnen bijdragen aan het verminderen van de ongelijkheid en het risico op armoede en sociale uitsluiting, en aan de verbetering van de volksgezondheid en het welzijn; is ingenomen met de aanzienlijke invloed die sociale overdrachten hebben op de terugdringing van de armoede; betreurt

echter dat dit niet in het nationaal beleid van alle lidstaten tot uiting komt; onderstreept het belang van een transparante evaluatie van de Europa 2020-strategie, met name op het gebied van de terugdringing van de armoede en de ontwikkeling van een sociale en duurzame strategie voor de periode na 2020 waarin prioriteit wordt verleend aan de uitroeiing van de armoede en waarin steun wordt geboden voor de uitvoering van de Europese pijler van sociale rechten en de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen middels processen voor een zinvolle dialoog op nationaal en EU-niveau met het maatschappelijk middenveld en mensen die directe ervaring met armoede hebben;

30. constateert dat in 2017 9,4 % van alle werknemers in de EU risico op armoede liepen en dat armoede onder werkenden in veel lidstaten toeneemt; benadrukt dat armoede onder werkenden een belangrijk teken is van sociaal onrecht en acht het van essentieel belang de koopkracht van werkenden te vergroten, de collectieve onderhandelingen te schragen en een sterk en geharmoniseerd stelsel van rechten en bescherming van alle vormen van werk te ontwikkelen; spoort de lidstaten aan serieus werk te maken van beleid dat mensen in staat stelt met hun inkomen een waardig leven te creëren voor zichzelf en hun gezinnen; verzoekt de Commissie een wetgevingsinstrument te presenteren dat waarborgt dat elke werknemer in de Unie een billijk minimumloon krijgt, hetzij waaronder op basis van nationale tradities, hetzij middels collectieve onderhandelingen of wettelijke regelingen;

31. is van mening dat de toename van tijdelijke en onzekere banen gevaarlijke gevolgen kan hebben voor de toereikendheid van pensioenen, met name voor de jonge generaties, die vaak met onderbrekingen van hun loopbaan en derhalve bijdragen te maken krijgen, alsmede voor de stabiliteit van de socialezekerheidsstelsels;

32. neemt nota van de verontrustende ontwikkelingen op de overspannen huizenmarkten in diverse lidstaten en de nadelige gevolgen ervan, met name voor mensen met lage inkomens en in bepaalde regio's; verzoekt de lidstaten om hun inspanningen te vergroten bij het opvolgen van de aanbevelingen van de Commissie (vermindering van knelpunten in het woningaanbod, het wegnemen van distorties en het terugdringen van scheefgegroeide structuren ten gevolge van het belastingstelsel) en maatregelen te nemen overeenkomstig aanbeveling 19 van de Europese pijler van sociale rechten;

33. verzoekt de Commissie en de lidstaten beter gebruik te maken van het Europees semester om de vooruitgang op het vlak van betaalbare huisvesting en het terugdringen van dakloosheid in kaart te brengen en te ondersteunen; verzoekt de Commissie een Europees kader voor sociale en betaalbare huisvesting voor te stellen met het oog op een efficiënte coördinatie van het beleid van de lidstaten;

34. stelt vast dat sociaal beleid en gezondheidsbeleid essentieel zijn ter ondersteuning van de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting; constateert met verontrusting dat een meerderheid van de lidstaten landspecifieke aanbevelingen hebben ontvangen om de doeltreffendheid, toegankelijkheid en duurzaamheid van hun volksgezondheidsstelsels te verbeteren; verzoekt de lidstaten meer te doen om te zorgen voor toegankelijkheid, beschikbaarheid, betaalbaarheid, kwaliteit en kosteneffectiviteit van hun gezondheidszorgstelsels; onderstreept het belang van preventie- en gezondheidsbevorderende campagnes, vooral voor jongeren uit achtergestelde bevolkingsgroepen; verzoekt de lidstaten te investeren in preventie als prioriteit van hun gezondheidsbeleid; dringt aan op campagnes voor het actief bevorderen van zowel de lichamelijke, als de geestelijke gezondheid; wijst andermaal op het belang van het vergemakkelijken van de herintegratie in de arbeidsmarkt van mensen in de werkende leeftijd die herstellen van een ziekte; roept de lidstaten ertoe op te investeren in zorgdiensten voor de hele levenscyclus, de Barcelona-doelstellingen van 2002 inzake kinderopvang te blijven nastreven, en zorgdoelstellingen te ontwikkelen voor ouderen en afhankelijke personen;

35. verzoekt de Commissie en de lidstaten specifieke maatregelen uit te werken om gevolg te geven aan het Europees kader voor actie inzake geestelijke gezondheid en welzijn en het Kompas voor actie inzake geestelijke gezondheid en welzijn; is van mening dat tot deze maatregelen de bevordering van de geestelijke gezondheid en preventieve maatregelen moeten behoren en dat zij samenhang moeten vertonen met andere beleidsinstrumenten, teneinde de onderliggende sociale determinanten voor de geestelijke gezondheid aan te pakken;

36. beklemtoont het belang van het goed monitoren en, indien nodig, herzien van het gebruik van de financiële middelen van de Unie, teneinde ervoor te zorgen dat deze daadwerkelijk gebruikt worden voor het verwezenlijken van de doelstellingen van de Unie; verzoekt de Commissie en de lidstaten maatregelen te nemen voor het aanpakken van elke vorm van misbruik, fraude en corruptie in verband met financiële middelen van de Unie;

37. onderstreept het belang van de naleving van de aanbevelingen van de Europese auditors;

38. is van mening dat het concurrentievermogen op de wereldmarkt kan worden gehandhaafd en verbeterd door middel van een duidelijk, eenvoudig en flexibel regelgevingskader voor de arbeidsmarkt in de lidstaten, waarbij tegelijkertijd hoge arbeidsnormen worden gehandhaafd;

39. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.